

וְלִילָהּ. מָה הַטַּעַם יוֹמָם?
שֶׁהַתַּחֲבֵרָה מ"ם סְתוּמָה בַּיּוֹם,
וּמְאִירָה בַּלַּיְלָהּ. וְאֶלְמָלָא זֶה,
חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי, אֱלוֹ
חֲקוֹת שְׁקֹבְעִים בְּזֶה, חֲקוֹת
הַתּוֹרָה לֹא יִתְקַיְמוּ. וּמְתִי
יִתְקַיְמוּ? כִּשְׁצִדְקוֹ יַחְדָּו.

גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם, מִלְּטַעוֹת
בְּתַקּוּנֵי הַמְּלָךְ. שֶׁהָרִי בְּכָל לַיְלָה
מִשְׁתַּדֵּל בָּהֶם לְחַבְרָם יַחַד. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה
אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. עַל מִשְׁפָּטִי
צִדְקָךְ - שֶׁמִּשְׁפָּטִים שֶׁהֵם
נְחֻמְדִּים, וּכְלוּלִים מִכֹּלֶם, יִתְחַבְּרוּ
בְּצִדְקָתְךָ הַזֶּה.

וְאִזּוֹ, כַּאֲשֶׁר מִתְחַבְּרִים, הֵם
שׁוֹמְרִים שְׁלֹא יִתְקַרֵּב לְמִקְדָּשׁ
עָרַל וְטָמֵא. וּכְשֶׁהֵם שׁוֹמְרִים
אוֹתָהּ הַשְּׁמִירָה, שֶׁהִיא סוּף
הַדְּרָגוֹת שֶׁהוּא עֹקֵב, אִזּוֹ הִיא רַב
שֶׁמִּתְחַבְּרָת לְמַעְלָה. וְעַל זֶה כְּתוּב
(מְשִׁלִּי כ"ב) עֹקֵב עֲנֹה יֵרָאֵת ה'. עֹקֵב
עֲנֹה נִתְנָה יֵרָאֵת ה'. עֲנֹה - כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר י"ב) וְהָאִישׁ מִשֶּׁהָ עָנּוּ
מָאֵד, וְנִקְרָא (דְּבָרִים ל"ג) אִישׁ
הָאֱלֹהִים, וְכְתוּב (תְּהִלִּים י"ח) וְעֲנוּתְךָ
תִּרְבֵּנִי.

וְכַתּוּב רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה',
מִשׁוּם שֶׁבְּרֵאשׁ צְרִיף לִירָא מִנְּהָ,
וְאַחַר כֵּן לְעֲלוֹת בְּחֲכָמָה. דְּבָר
אַחַר, רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה' -
זוֹ הִירָאָה הָעֲלִיּוֹנָה, וּמִשׁוּם שֶׁהִיא
רֵאשׁ לַתְּחִתּוֹנִים לְקַחָה שֶׁם
הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה נִקְרָאת עֲטֵרַת,
בְּשֵׁם הַפֶּתֶר הָעֲלִיּוֹן, הַטְּמִיר
מִהַכּל, לִיַּחַד הָרֵאשׁ עִם הַסּוּף,
וּבְשֵׁם אַחַד נִכְלָלָת.

דְּבָר אַחַר (תְּהִלִּים י"ט) בְּשִׁמְרָם עֹקֵב
רַב - אוֹתָם מִשְׁפָּטִים שׁוֹמְרִים אֵת
הָעֹקֵב רַב הַזֶּה, שֶׁהָרִי יַעֲקֹב. בְּעַל
הַפִּיִת, שׁוֹמֵר בֵּיתוֹ. וְהָרִי הָעִירוֹ
עַל אוֹתוֹ (עֹקֵב) שֶׁנֶּטַל אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב, שֶׁכָּרַע שְׁבַע כְּרִיעוֹת, לְכַטֵּל

אֲתַקְיִים עֲלֵמָא, דְּהוּא חִיבַר בְּרִית בַּלַּיְלָהּ. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמִיָה ל"ג כ"ה) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
וְלַיְלָהּ. מֵאִי טַעְמָא יוֹמָם. דְּהָא אֲתַחֲבַרְת מ"ם
סְתוּמָה בַּיּוֹם, וְנִהִיר בַּלַּיְלָהּ. וְאֶלְמָלָא הִיא.
חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי, אֲלִין חוֹקוֹת
דְּקִבְעִין בְּהֵאִי חוֹקוֹת הַתּוֹרָה לֹא יִתְקַיְמוּ.
וְאִמְתִּי יִתְקַיְמוּ, כִּד צִדְקוֹ יַחְדָּו.

גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם, מִלְּמִיטְעֵי מְתִיקוּנֵי
דְּמִלְפָּא. דְּהָא בְּכָל לַיְלָה אֲשֶׁתַּדֵּל בְּהוּ,
לְחַבְּרָא לִוְן פְּחָדָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קיט
כ"ב) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. עַל מִשְׁפָּטִי
צִדְקָךְ, דְּמִשְׁפָּטִים דְּאִינוּן נְחֻמְדִּים, וּכְלִילֵן
מְכוּלָם, יִתְחַבְּרוּן בְּהֵאִי צִדְקָךְ.

וְכַרְיִן כִּד מְזִדְוּוּגִין, אִינוּן נְטָרִין דְּלֹא יִתְקַרֵּב
לְמִקְדָּשׁ עָרַל וְטָמֵא. וְכִד אִינוּן נְטָרִין
לָהּ לְהֵאִי שְׁמִירָה סוּפָא דְּדִרְגִין דְּאִיהוּ עֹקֵב,
כְּדִין אִיהִי רַב אֲתַחֲבַרְת לְעִילָא. וְעַל דָּא פְתִיב,
(מְשִׁלִּי כ"ב ד') עֹקֵב עֲנֹה יֵרָאֵת ה'. עֹקֵב עֲנֹה, יְהִבָּה
יֵרָאֵת ה'. עֲנֹה: כְּמוֹ דְּאֲתַמָּר (בַּמִּדְבָּר י"ב ג') וְהָאִישׁ
מִשֶּׁהָ עָנּוּ מָאֵד. וְאִיקְרִי (דְּבָרִים ל"ג א') אִישׁ הָאֱלֹהִים.

וְכַתּוּב (תְּהִלִּים ל"ח ו') וְעֲנוּתְךָ תִּרְבֵּנִי
וְכַתּוּב, (שֵׁם קי"א י') רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה'. בְּגִין
דְּבְרִישָׂא בְּעֵי לְמִדְּחַל מִינָהּ, וּלְבַתֵּר
לְסַלְקָא בְּחֲכָמָה. דְּבָר אַחַר רֵאשִׁית חֲכָמָה
יֵרָאֵת ה', דָּא יֵרָאָה עִילָאָה. וּבְגִין דְּהִיא רִישָׂא
לְתַתָּאי נְקָטָא שְׁמָא דְּעִילָאָה. וְעַל דָּא אִקְרִי
עֲטֵרַת, בְּשִׁמָּא דְּכַתְרָא עִילָאָה, טְמִירָא דְּכוּלָּא,
לִיַּחַדָּא רִישָׂא בְּסוּפָא, וּבְחַד שְׁמָא אֲתַפְּלִילָת.

דְּבָר אַחַר בְּשִׁמְרָם עֹקֵב רַב, אִינוּן מִשְׁפָּטִים
נְטָרִין לְהֵאִי עֹקֵב רַב, דְּהָא יַעֲקֹב, מְאִרְיָה
דְּבִיתָא, נְטִיר בֵּיתִיהּ. וְהָא אִיתְעָרוּ בְּהֵהוּא (עֹקֵב)
דְּנָסִיב אוּמְנוּתָא דְּיַעֲקֹב, דְּכָרַע שְׁבַע כְּרִיעֵין,